

Vaspitanje

Dr Branka Savović



Vaspitanje je osnovni pedagoški pojam

- Vaspitanje je najstarija ljudska delatnost, razvija se uz svest o brizi za potomstvo osposobljeno za život u zajednici
- Najčešće se vezivalo za period detinjstva (koji dugo traje) a danas se smatra celoživotnom aktivnošću
- Odgovara na potrebu deteta za saznanjima, razumevanjem stvarnosti i delovanjem
- Osnovne karakteristike:
- **Celishodnost, svrsishodnost** (svest o cilju, osnovni: samovaspitanje),
- **Svesnost, intencionalnost** (planiranje sadržaja, načina, metoda, upotrebe sredstava, itd),
- **Sistematičnost** (u skladu sa kontekstom i uzrastom) i
- **Društvena organizovanost** (nastava, treninzi, umetnost, organizovane aktivnosti).



- Često se koristi izraz ***funkcionalno vaspitanje*** da se označi proces koji se odvija u svakodnevnom životnom kontekstu i značajno utiče na organizovanu vaspitnu delatnost.

Vaspitanje je osnovni pedagoški pojam, ali i proces

- Za razumevanje **pojma** vaspitanja, neophodno je uvažiti saznanja iz **filozofije, sociologije, psihologije, bioetike** i graničnih naučnih disciplina.

Tokom **procesa vaspitanja** konkretne osobe (generacije) treba uvažiti još i:

1. etički,
2. aksiološki,
3. religiozni,
4. duhovni kontekst i
5. politički sistem



Vaspitanje i obrazovanje

- **Vaspitanje** se, kao najopštiji pedagoški pojam, odnosi na sveukupni, psihofizički razvoj osobe (*vas* i *pitati*).

- **Obrazovanje** je deo vaspitanja. Odnosi se na sveukupno, osmišljeno i organizovano saznavanje, razumevanje i primenu saznatog (*obraz*, *obrazina* – lik)
- **Obuka, osposobljavanje** (trening je tuđica!) su deo obrazovanja. Usmereni su na specifične obrazovne aktivnosti.
- „Edukovanje“ neprimerena je tuđica!



Vaspitno – obrazovnim procesima se teži ka formiranju društvenog i individualnog diskursa o neophodnosti:

1. Usvajanja, razumevanja i primene znanja, veština i navika svih
2. Razvijanja svesti o značaju zdravog tela i duha
3. Razvijanja, prepoznavanja, iskazivanja i negovanja emocija,
4. Rada na podsticanju, motivaciji, razvoju volje za dalji napredak svih
5. Rada na razvoju originalnih, karakterno jakih osoba, socijalno kompetentnih, komunikativnih, konstruktivno kritičnih i kreativnih
6. Rad na razumevanju, tumačenju, primeni postojećih i kreiranju novih, pre svega moralnih i kulturnih vrednosti



Vaspitanje i sport

- Sport je značajan za konstruisanje **sveukupnog diskursa** društva
- Sport predstavlja značajan **vaspitni kontekst** (za društvo i za pojedinca)

Vaspitni uticaji sportskih aktivnosti su izraziti, često i nezamenljivi.

Zašto?

